

Valg af statsgaranti eller selvbudgettering - budget 2023

Byrådet skal træffe et valg mellem selvbudgettering og statsgaranti i forhold til budgettering af indkomstskat, tilskud og udligning for 2023. Valget omfatter desuden udskrivningsgrundlaget for kirkeskatten.

Ved statsgaranti accepteres den tilbudte statsgaranti, mens kommunen i forbindelse med selvbudgettering foretager beregninger på baggrund af egne skøn over befolkningstilvæksten, borgernes forventede indkomster, fradrag m.v. Vælges den tilbudte statsgaranti vil beløbene være til endelig afregning, hvorimod valget af selvbudgettering indebærer at de udbetalte forskudsbeløb efterreguleres tre år efter budgetåret på baggrund af det faktiske befolkningstal, indkomster, fradrag m.v. Det fremlagte budgetforslag indeholder en forudsætning om, at der vælges statsgaranti i hele budgetperioden 2023-2026. Valget mellem statsgaranti og selvbudgettering vælges dog kun for et år ad gangen.

Beregningerne er foretaget på KL's skatte- og tilskudsmodel i juli 2022 og viser, en marginal merindtægt på 0,1 mio. kr. ved valg af selvbudgettering i 2023.

Økonomi anbefaler, at der vælges statsgaranti i 2023. Dette skyldes, at gevinsten ved at vælge selvbudgettering er marginal i forhold til statsgaranti og ved valg af selvbudgettering er der en *væsentlig* usikkerhed forbundet med gevinsten. Begrundelsen herfor uddybes nærmere i nærværende notat.

Selvbudgettering

Hvis Frederikssund Kommune vælger selvbudgettering, skal kommunen budgettere med eget skøn over udskrivningsgrundlaget. Dette giver mulighed for en gevinst for kommunen, hvis det faktiske udskrivningsgrundlag udvikler sig gunstigt, men det indebærer også risiko for et tab hvis udviklingen går dårligere.

Selvbudgetteringen består i, at kommunen i budgetåret får udbetalt et foreløbigt skatteprovenu beregnet på grundlag af det budgetterede udskrivningsgrundlag. For 2023 vil man i 2026 opgøre den endelige kommuneskat og på dette grundlag vil der blive foretaget en efterregulering, som består i forskellen mellem den foreløbigt udbetalte kommuneskat og den endelige opgørelse af kommuneskatten. Efterreguleringen kan være enten positiv eller negativ og indebærer derfor en vis usikkerhed i kommunens økonomi. Desuden vil efterreguleringen af skatten også medføre en efterregulering af udligningen.

I overvejelserne om selvbudgettering er det også relevant, at tage højde for betydningen af de andre kommuners valg af selvbudgettering/statsgaranti. Afhængigt af hvad andre kommuner vælger, så vil det påvirke balancetilskuddet i det år hvor efterreguleringen udløses. Dette skyldes, at det samlede provenu eller tab for selvbudgetterende kommuner indgår i beregningen af kommunernes balancetilskud i efterreguleringsåret. Bloktilskuddet forhøjes eller reduceres alt efter om den faktiske vækst i skat, udgifter og befolkningstal viser sig at være lavere eller højere end forudsat.

Det er kun de selvbudgetterende kommuner som efterreguleres direkte, men summen af efterreguleringer finansieres via bloktilskudspuljen, som fordeles mellem alle landets



kommuner. Derfor vil det typisk være en fordel, at flere kommuner selvbudgetterer, da flere så deler risikoen. Omvendt er det ikke risikofrit at vælge statsgaranti, da også garantikommuner betaler til eventuelle provenugevinster hos selvbudgetterende kommuner.

Statsgaranti

Statsgarantien består i, at staten i året før budgetåret udmelder et statsgaranteret udskrivningsgrundlag til den enkelte kommune.

Hvis der vælges at budgettere med et statsgaranteret udskrivningsgrundlag, får kommunen udbetalt et skatteprovenu beregnet på dette grundlag i budgetåret. Der foretages ikke efterregulering heraf uanset om det faktiske udskrivningsgrundlag viser sig at være større eller mindre end det statsgaranterede. Dermed foretages der heller ikke efterregulering af udligningen.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag giver sikkerhed for kommunes indtægter idet det er staten der bærer risikoen for eventuelle fejlskøn.

Statsgaranti vs. selvbudgettering 2023

I forbindelse med økonomiaftalen er kommunerne blevet tilbudt et statsgaranteret udskrivningsgrundlag. Frederikssund Kommune har fået udmeldt et statsgaranteret udskrivningsgrundlag for 2023 på 9,279 mia. kr.

Dette betyder, at vælges der statsgaranti i 2023 vil Frederikssund Kommune modtage personskatteindtægter for samlet 2,394 mia. kr., hvilket er 21,1 mio. kr. mindre end de forventede personskatteindtægter ved selvbudgettering.

De samlede indtægter af tilskud og udligning giver et større provenu på 0,7 mio. kr. ved valg af statsgaranti sammenlignet med selvbudgettering. Derudover forventes en efterregulering på 0,6 mio. kr. i 2026 ved valg af selvbudgettering, hvorfor den samlede nettogevinst ved valg af selvbudgettering er 0,1 mio. kr.

Nedenstående tabel viser provenuet i 2023 ved henholdsvis statsgaranti og selvbudgettering.

Tabel 1: Statsgaranti vs. selvbudgettering i 2023

1.000 kr.	2023 Statsgaranti	2023 Selvbudgettering	Forskel
Skatter	-2.789.147	-2.810.242	-21.094
Personskat 25,8%	-2.393.866	-2.414.960	-21.094
Grundskyld 32,5 promille	-357.251	-357.251	0
Grundskyld (landbrug) 7,2 promille	-7.113	-7.113	0
Dækningsafgift offentlige ejendomme	-6.216	-6.216	0
Selskabsskatter	-26.226	-26.226	0
Indkomstskat af dødsboer	-207	-207	0
Skrå skatteloft	1.732	1.732	0
Tilskud og udligning	-526.086	-505.696	20.390
Tilskud og udligning	-526.086	-505.696	20.390
Skatter, tilskud og udligning i alt	0	-3.315.937	-704
Efterregulering 2023 i 2026	0	613	613
I alt inkl. efterregulering	-3.315.233	-3.315.324	-91

Der udlignes med 19,2 mio. kr. mere ved valg af selvbudgettering i forhold til statsgarantien, samtidig hermed øges statstilskuddet med 1,3 mio. kr. ved valget af selvbudgettering. Samlet set reduceres tilskud og udligning med 20,4 mio. kr. ved valget af selvbudgettering i forhold til statsgarantien, som det ses af tabel 1.

KL skønner desuden en negativ efterregulering på 0,6 mio. kr. vedrørende 2023 i 2026 og dermed vil det være en provenugevinst på 0,1 mio. kr. ved valg af selvbudgettering. Det skal bemærkes, at størrelsen af efterreguleringen afhænger af hvordan væksten i befolkningen og indkomsten udarter sig i kommunen og i landet som helhed.

Ved valg af selvbudgettering fås en merindtægt i skatteindtægter på 21,1 mio. kr. som kan tilskrives forskellen i befolkningsprognoserne og især befolkningssammensætningen (flere borgere i den erhvervsaktive alder, færre flygtninge end Danmarks Statistiks befolkningsprognose).

Ved valg af selvbudgettering foretages beregningerne på kommunens egen befolkningsprognose for 2023, hvor der er 105 færre borgere end prognosen fra Danmarks Statistik, som beregningerne for statsgarantien er beregnet på, hvilket giver et større udskrivningsgrundlag.

Årsagen til forskellen skal alene findes i det faktum, at Danmarks Statistiks befolkningsprognosen har medregnet, at landet modtager 30.000 flygtninge fra Ukraine, hvoraf Frederikssund forventes at modtage 253. I Frederikssund Kommunes egen befolkningsprognose, er det samlede antal flygtninge fra Ukraine skønnet til at udgøre 125 personer i 2023.

Anbefaling

Administrationen anbefaler, at der vælges statsgaranti i 2023, idet den forventede gevinst ved selvbudgettering er marginal og ikke står mål med de usikkerheder, der er forbundet hermed. En usikkerhed der øges, som følge af de fortsatte risici ved COVID-19 og eventuelle nedlukninger og ikke mindst som følge af krigen i Ukraine og de afledte konsekvenser på økonomien.